

Nr 3/2015, 9. årgang

Tynset

Tema

| Valg og
kommunereform

Informasjonsmagasin
fra Tynset kommune

FOLKETS ORDFØRER

Etter 20 år i kommunestyret, 16 år i formannskapet og de siste åtte åra som ordfører, er det slutt på lokalpolitikken for fenomenet Salbu. Nå vil han ha mer tid på hjemmebane.

– Det snakkes om snakker om Bersvend-effekten, SV-sjarmøren, fenomenet Salbu – hvem er han egentlig denne mannen som etterlater seg et slikt ettermæle?

– Det er et godt spørsmål. Jeg vet det vel egentlig ikke selv, sier Bersvend og gliser. Jeg er i hvert fall ikke noe fenomen. Jeg er et menneske. Rollen som ordfører har jeg prøvd å fylle ved å være den jeg er; interessert i veldig mye. Ganske sær. Kan bli gira på hva som helst. Plutselig begynner jeg å samle på korker eller kort! Kanskje er det både min svakhet og styrke som ordfører, at jeg blir så fort gira og engasjert? Da blir hjertet litt utenpå. Samtidig kan jeg være beinhard strateg. Man må ha en plan å styre etter, ellers kan man havne hvor som helst. Uansett må hjertet og lidenskapen være med inn i rollen som politiker. Man må vise at man er et menneske av kjøtt og blod.

Og det er kanskje nettopp det som har vært nøkkelen til suksess, eller nøkkelen til det å bli en svært avholdt ordfører. Svært personlig, men sjelden privat. Bersvend Salbu har vært en ordfører for alle. Rangert som den tredje mest populære ordføreren i landet. Med terningkast 5 i en landsomfattende meningsmåling av folks tilfredshet med sittende ordfører.

– Jeg har gjort ting jeg ikke har peiling på, og ting jeg aldri har trodd jeg skulle gjøre, som å syng solo under en skolemusikkjubileum. Salbu ler og rister på hodet. Det var ikke pent. Det viktigste var at publikum hadde det gøy. En må være litt gæern å kaste seg ut på. Det er for lite galskap. Det er vi avhengige av i et lite lokalsamfunn.

I følge andre politikerkolleger er det det som preger Bersvends måte å være på: Utradisjonell, lite sjølhøytidelig, kunnskapsrik. Flink til å se enkelt saker i perspektiv og skape positivt engasjement.

– Hva vil du trekke fram som det beste du har oppnådd på disse åtte åra?

– Vi har gjort en god innsats for sykehuset, og for å få Helsearkivet til Tynset, sjøl om vi ikke vet når det kommer. Kommunen som organisasjon og ledelsen har jobbet svært godt i forhold til økt profesjonalisering og nå ligger vi i toppskiktet med sammenlignbare kommuner. Vi har en fantastisk gjeng ansatte, som hver dag står på for våre innbyggere.

– I regionen har det skjedd en forvandling på åtte år. For første gang har vi utarbeidet en regionalplan. Tynset og Røros jobber sammen, dog med noen skritt tilbake nå og da, men vi har likevel en forståelse for at vi må samarbeide og jobbe for felles beste.

– Målet mitt har vært å få til det beste for felleskapet, uansett. Kommunes oppgave er å betjene innbyggeren på best mulig måte. Jeg mener vi både regionalt og lokalt har oppnådd en mye større forståelse for at vi må dra sammen, se muligheten og underbygge positive holdninger. Man kommer ingen vei med å sutre. "Et Tynset for alle" handler om grunnleggende verdier som felleskap, medmenneskelighet, livsverdier. Vi ønsker ALLE velkommen. Jeg opplever at dette er blitt tydeligere. Dersom jeg har klart å formidle noe av dette, da er jeg fornøyd, sier Bersvend.

– Hva er ditt største nederlag som ordfører?

– At Arkivet ble tatt ut av statsbudsjettet uten foranledning. Det var fortærende. Men vi jobber fremdeles jevnt og trutt for at det skal etableres her. Spørsmålet er når, sier Bersvend og påpeker at vi må løfte blikket og ikke bli blind på enkeltsaker. De må sees i en sammenheng. Det er viktig å finne ut hva man skal prioritere og sette trøkk på det. Sykehus, arkiv, infrastruktur, høgskole, skinkedestinasjonen Tynset, alle er viktige saker for felleskapet.

– Det morsomste du har gjort?

– Jeg er glad i folk. Jeg liker å treffe og prate med alle typer folk. Å kunne gjøre det både på Tynset og andre steder har vært det aller morsomste ved å være ordfører. Alt fra avslutninger på videregående skole til å møte statsråder, eller det kommer noen inn på kontoret mitt for å prate. Det er kanskje det jeg har likt aller best. Det høres ut som en klisje, men slik er det, fastslår han.

– Har du noen gode råd til den nye ordføreren?

– Jeg vil ikke komme med noen gode råd. Bortsett fra å alltid fokusere på mulighetene.

– Hva nå?

– Det vet jeg rett og slett ikke. Men jeg er her på jorda for å ha det gøy, ikke kjedelig, sier gammelordføreren. For det er det han er nå. Gammelordfører. Og alt er som vanlig igjen på Tynset. Ifølge Dagbladet.

PORTRETTET

Tekst og foto : Ingrid Eide / Ingrafo

Magasinet Tynset

Nr. 3/2015, 9. årgang

Ansvarlig utgiver
Tynset kommune
2500 Tynset

Redaksjonen

Arild Einar Trøen (rådmann og ansvarlig redaktør)
Morten Oftan (ass. rådmann)
Bersvend Salbu (ordfører)
Beate Hjertager (kultursjef)
Per John Valle (teknisk sjef)
Bent Kvisle (utdanningsjef)
Mariann Totlund (enhetsleder landbruk og miljø)
Trine Økseter Knudsen
(leder for plan, bygg og geodata)
Gosia Kveberg (Servicetorget)
Ingrid Eide (fotograf og journalist, Ingrafo)

Kontakt

Telefon 62 48 50 00
Telefaks 62 48 50 11
Epost postmottak@tynset.kommune.no
Internett www.tynset.kommune.no

Annonsering i informasjonsmagasinet

Organisasjoner og næringsliv kan annonsere i våre spalter. Ta kontakt for ytterligere informasjon og bistand med utforming av annonsemateriell.

Kontakt vedrørende annonsering

INGRAFO, 2540 Tolga

Telefon 62 11 71 99
Epost post@ingrafo.no
Web www.ingrafo.no

Foto 1. omslagsside

Høstblader. Foto: Ingrid Eide / Ingrafo

Grafisk utforming

© 2015 INGRAFO
www.ingrafo.no

Opplag
3.600

Trykk
Flisa Trykkeri AS

Rådhuset blir miljøfyrtårn

Tynset kommune som bedrift har startet på veien mot å bli et miljøfyrtårn. Vi ønsker å miljøsertifisere Tynset rådhus!

Hva, hvordan og hvorfor? Hva er Miljøfyrtårn?

Miljøfyrtårn er en nasjonal stiftelse anbefalt av KS og Klima- og miljødepartementet. Det er Norges største miljøsertifiseringsordning for virksomheter, der det skal være dokumentasjon av miljøarbeidet i virksomheten. Sertifiseringsordningen skal være et konkret, relevant og enkelt miljø- og næringspolitisk verktøy.

Hvordan blir man et Miljøfyrtårn?

Vi må lage en statusrapport for Tynset kommunes enheter i Rådhuset innenfor temaene HMS, ENERGI, TRANSPORT, INNKJØP og AVFALL ved hjelp av ferdigsydde bransjekrav. Det betyr at vi skal bruke mindre energi, og ha et bevisst forhold til transport, hva vi kjøper, og hva vi kaster. Deretter skal vi forsøke å bli bedre, år for år Resertifisering etter tre år.

Hvorfor?

Vi ønsker økt fokus og systematisering av miljøarbeidet internt. Gjennom å gå foran med aktivt miljøarbeid, vil vi kunne være et forbilde for andre bedrifter. Vi har bidratt til sertifisering av mange bedrifter i kommunen, men har ikke gjort jobben med selv å bli sertifisert.

- Miljøarbeidet er nedfelt nasjonalt i Stortingsmelding nr 21 Norsk klimapolitikk: *"Kommunene kan innføre tredjepartsertifiserte miljøledelsessystemer som Miljøfyrtårn og ISO 14001 eller et enkelt system for miljøledelse hvor innkjøp, energi, transport og avfall er prioriterte områder. Innføring av miljøledelsessystemer i kommunale virksomheter er et godt tiltak for å kunne arbeide systematisk for å redusere klimagassutslippene fra innkjøp og driften og gir ledelsen et godt verktøy for å følge opp miljøarbeidet. Kommunene kan gjennom sin rolle som rådgiver, foregangsmodell og pådriver påvirke befolkningen og lokalt næringsliv, og deres forbruk og atferd."*
- Den er nedfelt lokalt i kommuneplanens samfunnsdel 2015-2027, Mål 2 Bærekraft: *"Livskvalitet og livsgrunnlag skal deles mellom nålevende og framtidige generasjoner. Vi vil at Tynset skal være et inkluderende samfunn som sørger for at alle blir delaktig i samfunnsgodene. Det innebærer også å forvalte fellesskapets ressurser på en slik måte at vi ikke bruker opp kommende generasjoners muligheter. Solidaritet og toleranse skal prege lokalsamfunnet."*
- ... og i kommunedelplan for klima- og energi, Handlingsdelen: *"Tynset kommune skal ha en bevisst innkjøpspolitikk og prioritere miljømerkede og tjenester. Satsing på miljøfyrtårn videreutvikles gjennom innføring av miljøledelse i kommunen, og sertifisering av de kommunale enhetene i Rådhuset."*

Les mer om miljøfyrtårn på www.miljofyrtarn.no

Miljøfyrtårn®

VALG

Kommunevalget 2015

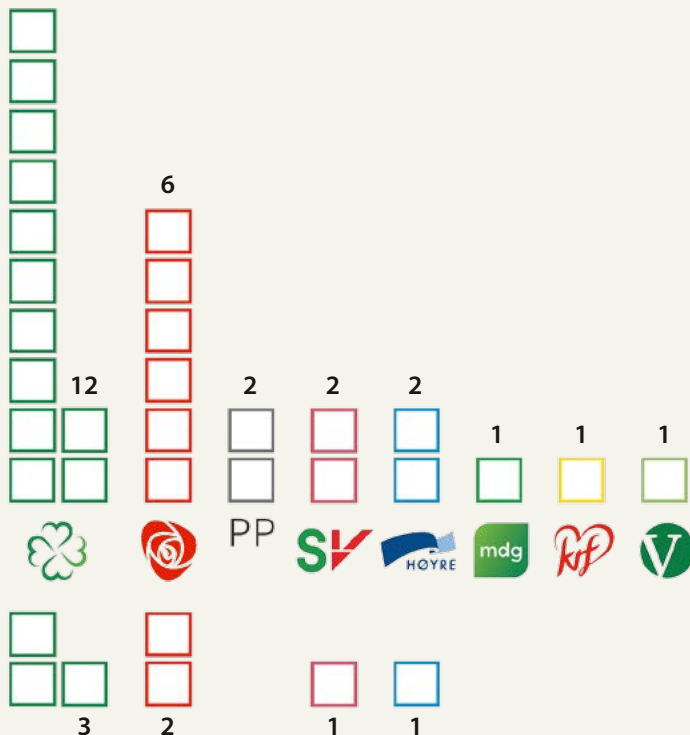
Den politiske kabalen i Tynset etter valget er nå ferdig lagt.

En valgteknisk avtale mellom sju partier i Tynset sikret Senterpartiets Merethe Myre Moen ordførervervet og Nils Kristen Sandtrøen fra Arbeiderpartiet blir varaordfører. Sandtrøen fikk aller mest slengere av absolutt alle som stilte til valg i Tynset, totalt 67 slengere. Sp doblet sin oppslutning i Tynset, mens SV mistet seks av sine åtte representanter.

Den andre store vinneren i Tynset er Pensjonistpartiet (PP), som ble det tredje største partiet, med Nils H. Øian i spissen. Ap har en liten nedgang på 0,9 prosent, til 21,0. Fremskrittpartiet mistet sin plass til Miljøpartiet De Grønne som har fått historiens første representant på Tynset. Kristelig Folkeparti og Venstre har beholdt hver sin representant.

Årets valgliste preges av at mange tylldøler og kviknedøler har fått slengere og personstemmer. En annen tendens ved årets valg er at flere unge kommer inn i kommunestyret. Valgdeltagelsen ligger omtrent på samme nivå som ved siste kommunevalg, 64,1 %.

Mandatfordeling i kommunestyret 2015-2019

Mandatfordeling i formannskapet 2015-2019

Disse skal styre Tynset de neste åra!

Kommunestyret

Sp (12) Merete Myhre Moen (ordfører), Stein Tronsmoen, Per Hermann Køhn Hansæl, Roar Estensgård, Solfrid Storli, Per Martin Sandtrøen, Arne Eggen, Karoline Hodal Tronsmoen, Gerd Engebakken, Kristoffer Hagen, Eva Eggen og Per Ivar Barmoen

Ap (6) Tone Hagen, Einar Røe, Nils Kristen Sandtrøen (varaordfører), Vidar Mortensen, Signe Marit Lium og Ibrahim Sesay

PP (2) Nils Øian og Jon Tore Dalsegg

SV (2) Karin T. Sletten og Margit Wang

H (2) Berit Nordseth Moen og Terje Hysten

MDG (1) Sindre Sørhus

V (1) Christian Fr. Steenland

KrF (1) Kjetil Lorentzen

Formannskapet

Sp (3) Merete Myhre Moen (ordfører), Per Herman Køhn Hansæl og Stein Tronsmoen

Ap (2) Nils Kristen Sandtrøen (varaordfører) og Tone Hagen

H (1) Berit Nordseth

SV (1) Karin Tørklet Sletten

For øvrig får Venstre ledervervet i kontrollutvalget, mens KrF og MDG får varaplasser til formannskapet.

Gjør min samfunnsplikt med glede

De aller fleste innvandrere som kan stemme vil bruke stemmeretten sin. Men usikkerheten på hvordan de skal gjøre det er stor.

Tekst og foto: Ingrid Eide

– Derfor er det viktig at noen som også kan snakke språket deres kan veilede dem, og det gjør jeg så gjerne. Da jeg ble spurt om å sitte i stemmestyret på Tynset, sa jeg ja med en gang, sier Saleeban Abby Gedi.

– Vi fungerer også som valgfunksjonærer i stemmelokalet. Jeg synes det er en ære. Det er viktig for meg å gjøre min samfunnsplikt. Slik føler at jeg kan gi noe tilbake til samfunnet som har gitt oss så mange goder. Det er også viktig at vi innvandrere har et ansikt utad i denne sammenheng og viser at vi deltar aktivt i lokale og regionale valg, påpeker han.

– Somaliske kvinner er spesielt engasjert. Mange av førstegangsvelgere på Tynset innvandrere. Når jeg her snakker om innvandrere som førstegangsvelgere, mener jeg innvandrere fra ikke-vestlige land.

– Det er vanskelig for en innvandrere å skille mellom de norske partiene. Det er også vanskelig å skille mellom fylkets og kommunen rolle. Forvirringen ble heller ikke mindre når kirkevalget ble gjennomført samtidig. I forkant av valget hadde vi et vellykket arrangement på skolen hvor politiske partier presenterte seg. Gjennom valgarrangementet på skolen fikk mange en bedre forståelse for hvordan systemet fungerer, og det motiverte mange til å gi sin stemme. Mange hadde aldri før vært i et stemmelokale og var svært usikre på hvordan man skulle gjøre det. Derfor er det viktig at vi som valgfunksjonærer er der og veileder. Som medlem i stemmestyret har han deltatt på kurs i alt fra norske lover og regler til hvordan ta imot folk i stemmelokalet. Saleeban jobber for tiden i et vikariat i 50 prosent stilling på Tynset Voksenopplæringscenter.

– Mitt ønske er også at antall timer samfunnsfag i introduksjonsprogrammet kunne økes. Slik skolerer vi bedre til å engasjere oss i lokalsamfunnet, poengterer han.

– Hvorfor er det viktig?

– For det første; de fleste som kommer hit på grunn av krig og konflikter i hjemlandet vil tilbake engang. Da tar de med seg hva de har fått av kunnskap om demokrati og åpenhet her. Når du bruker stemmeretten din har du sagt ditt, og du får anledning til å være med å

Saleeban Abby Gedi

påvirke. Stemmer du ikke kan du heller ikke klage.

– For det andre; det er mange lokale og regionale saker som engasjerer innvandrere. Men vi blir ikke hørt, fordi vi ikke vet hva vi skal gjøre for å bli hørt. Vi kjenner ikke kulturen, vi har ikke kunnskap om demokrati. Vi har samfunnsfag på introduksjonsprogrammet når vi kommer til Norge. Men vi får det ofte ikke med oss i begynnelsen, vi konsentrerer oss om grunnleggende språk.

Saleeban kom til Norge på 80-tallet. Han gikk videregående skole på Tynset, tok studieforberedende på Blindern og bodde og arbeidet i noen år i Oslo, Tanzania og London før han i 2011 kom tilbake til Tynset.

– Jeg vil gi barna mine den beste oppveksten de kan få. Det får de her på Tynset, fastslår Saleeban Abby Gedi.

Hvilke spor vil du sette?
Kildesortering nytter!

FIAS Tlf.: 62 49 48 00 • www.fias.no

Fakta | Bak valgurna

Ved alle valg er det kommunen som har ansvaret for den praktiske gjennomføringen. I hver kommune skal det være et valgstyre som velges av kommunestyret. Valgstyret har ansvaret for den praktiske gjennomføring av valget i kommunen, og godkjenner liste-forslagene som skal være dem i hende innen 31. mars i valgåret.

I Tynset kommune er det formannskapet som fungerer som valgstyre. Kommunestyret fastsetter hvor mange stemmekretser kommunen skal deles inn i. I praksis vil det si hvor mange stemmelokaler det skal være. Kommunen kan bestemme at det skal holdes valg også på søndagen før den offisielle valgdagen. Valgstyret kunngjør for velgerne i kommunen når og hvor stemmegivningen foregår på valgdagen. Ingen valglokaler må holde åpent lenger enn til kl. 21 på valgdagen. Valgstyret bestemmer også i hvilke lokaler det skal være mulig å forhåndsstemme. Deres oppgaver, foruten å være observatører, er å godkjenne eller forkaste stemmegivninger og stemmesedler som under opptellingen har blitt lagt til side som tvilsomme.

Dersom det skal foregå stemmegivning på flere steder i kommunen, skal gjennomføringen av valget på hvert sted ledes av et stemmestyre på minst tre medlemmer. Det er valgstyret som velger stemmestyret i de ulike stemmekretsene. Stemmestyret fungerer også som valgfunksjonærer, og er tilstede i stemmelokalet for å veilede velgerne. I Tynset kommune er det tre stemmekretser; Holmen, Kvikne og Tyllaldalen.

Det er formannskapet i Tynset som fungerer som valgstyre. Valgkvelden fikk de besøk av stemmestyret på Kvikne, som kom med valgurnene fra Kvikne krets. Foto: Ingrid Eide / Ingrafo

KORTSPILL FESTIVALEN 2016

En karusell av
teateropplevelser!

I 2016 skal Ttrafo - Teater i Fjellregionen - for tredje år på rad arrangere Kortspillfestivalen, en festival for teaterforestillinger på under 10 minutter! Her får du muligheten til å oppleve i overkant av 15 teaterforestillinger i løpet av én dag, og her finnes blant annet skyggeteater, danseteater, klassisk teater, barne-teater, revy og musikal – noe for enhver smak! Festival går av stabelen 25.-26. juni i Tynset Kulturhus.

Ønsker du å delta?

Meld deg eller gruppen din på allerede nå: www.kortspillfestivalen.no

Vi sees!

Lokalvalg og flyktningkrise

I Norge er det nettopp holdt kommunevalg, og vi har gjennomført et fritt og demokratisk valg.

Alle norske borgere er frie til å melde seg på i debatten, komme sine ytringer og ta aktivt del i ordskiftet. Som alltid etter en intens valgkamp, står noen igjen som vinnere og noen som tapere. Og selvfølgelig må sentrale aktører forklare hvorfor resultatet ble som det ble. Hva som gikk feil eller hva som gikk bra. Enten man er fornøyd eller mindre fornøyd med lokalvalgets dom står vi igjen med en klar vinner. Den norske demokratiske modellen med sine store kvaliteter.

Å være folkevalgt er en krevende oppgave

De lokale folkevalgte i Tynset har nå styrt kommunen i fire år. Å være folkevalgt er en krevende oppgave. Forventingene fra brukere, innbyggere og samfunn er store. En viktig begrensning er de midler kommunen hvert år får overført fra staten. Det gjør at lokalpolitikere må prioritere, det må lages løsninger det ikke alltid er mulig å føle seg helt komfortabel med. I virkeligheten er det slik at jo flere oppgaver som løses i dag jo flere oppgaver forventes det blir løst i morgen. Det vil alltid være flere ønsker og behov enn hva som er politisk mulig å gjennomføre.

Å være lokalpolitiker er et stort og krevende ansvar, større enn svært mange er klar over. Det må gjøres vanskelige valg og prioriteringer som gjør at alle ikke alltid kan være fornøyd. Det betyr at lokalpolitikere ofte blir utsatt krysspress fra ulike interessegrupper. Jeg synes lokale politikere i Tynset har all mulig grunn til å være fornøyd med de prioriteringer som er gjort disse fire årene. Hvis vi hever

blikket fra hjemlige andedam kan ting kanskje fortone seg litt annerledes. Når vi følger med på hva som skjer ute i verden er det fort gjort å glemme hvor privilegerte vi. Vi lever i et av verdens desidert beste land med hensyn til sosial og økonomisk sikkerhet.

Utenfor landets grenser er situasjonen en ganske annen. Europa står overfor den største flyktningstrømmen siden andre verdenskrig. I juli 2011 brøt det ut full borgerkrig i Syria. Inspirert av den arabiske våren, krevde befolkningen demokratiske valg og diktatoren Bashar al-Assads avgang. Assad tok til våpen mot eget folk med flybombinger mot sivile, bruk av giftgass og henrettelser.

Den over fire år lange borgerkrigen har kostet minst 230.000 mennesker livet. 7,6 millioner syrere er internt fordrevne. Over fire millioner mennesker er drevet på flukt ut av Syria. To millioner av disse er barn. Det store flertallet av de syriske flyktningene befinner seg i nabolandene. Flere europeiske land ser også nå en drastisk økning av antall flyktninger. Hittil i år er det kommet over 350.000 flyktninger til Europa, og det ventes en sterk økning i antall asylsøknader sammenlignet med tidligere år. I Tyskland alene forventes det at 800.000 mennesker kommer til å søke asyl innen året er omme.

Vi har en klar moralsk forpliktelse til å ta vår del av ansvaret for å hjelpe mennesker som setter livet på spill for i flukt fra krig og terror

Internasjonal tegnefestival i hele grunnskolen!

I Norge har man foreløpig landet på 8.000 syriske flykninger. Debatten i dag går ut på at ikke bare enkelte land må ta av for flykningstrømmen, men at alle medlemslandene i EU må være med å dra lasset. I dag tar Tyskland og Sverige to tredjedeler av asylsøknadene innad i unionen. Det vil bli økt press på EU-landene om å ta i mot flere flykninger.

Tynset har mottatt henvendelse fra IMDI (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet) som ber kommunen gjøre et forpliktende vedtak om bosetting av flykninger og asylsøkere. Det blir opp til det nye kommunestyret å beslutte hvor mange flykninger vi kan ta i mot. Vi har en klar moralsk forpliktelse til å ta vår del av ansvaret for å hjelpe mennesker som setter livet på spill for i flukt fra krig og terror.

Arild Einar Trøen
Rådmann

The Big Draw i Tynset er et samarbeid mellom DKS, Kulturskolen og Turnéorganisasjonen der alle bidrar med ressurser og organisering. I Tynset skal det i løpet av fire dager i uke 42, være tegneverksteder og tegnehappenings for elevene i grunnskolen ledet av fire profesjonelle tegnekunstnere.

Den overordnede målsettingen er å løfte fram tegning som uttrykksmiddel, som verktøy for tanke og kreativitet, for sosialt og kulturelt engasjement og tegning som redskap for personlige ytringer. Alle kan tegne, også de som tror de ikke kan.

Onsdag 14. og torsdag 15. oktober arrangeres gratis kurs i bruk av **TagTool**. Det ender opp i en utendørs forestilling der det skal tegnes og projiseres opp på veggen på rådhuset.

Påmelding til kulturkontoret
ved Mali Hauen tlf. 915 98 315 eller
epost til mali.haugen@tynset.kommune.no

MELD DEG PÅ! DETTE BLIR GØY!

18. OKTOBER 2015

R | Regnskogfondet

TV-AKSJONEN **NRK**

Tynset og Røros som motorer i regional utvikling

Jon Frydenborg føler seg ferdig med bylivet og vil tilbake til regionen, som leder av prosjektet "Tynset og Røros som motorer i regional utvikling"

Jon Frydenborg, tilbakeflytta ung osing, skal lede et treårig prosjekt i regi av Regionrådet hvor målet er å skape flere arbeidsplasser og øke antallet innbyggere i Fjellregionen med de to regionsentrene som drivkraft.

Tekst og foto: Ingrid Eide

Fjellregionen har i flere år hatt en negativ befolkningsutvikling. Det betyr at flere flytter fra enn det flytter til, og det dør flere enn det fødes. Samtidig får vi en skjev alderssammensetning, en økt andel eldre, og færre barn i skolene. Det er nødvendig å arbeide på mange områder over tid for å snu utviklingen. Nabokommunene er sterkt opptatt av at regionsentrene skal være motorer i den regionale utviklingen for å snu den negative trenden. Det er godt forankret i Strategisk plan for Fjellregionen, som har tilslutning fra alle kommunene i regionen, med visjonen "25000 i 2020 – klart vi kan!"

Ønsket effekt er sterkere og levende lokalsamfunn som gjør kommunene bedre i stand til å levere gode tjenestetilbud. Ikke minst en større optimisme og framtidstro i næringslivet, og bedre samarbeid mellom det offentlige, næringslivet og ideelle organisasjoner. De fire hovedinnsatsområdene er:

- Lokalmathovedstaden Røros
- Større økonomisk vekst med utgangspunkt i Røros sin status som verdensarvsted
- Verdiskapning knyttet til etableringen av arkivene på Tynset
- Verdiskapning knyttet til bioøkonomi (skog og landbruk)

Nødhjelp og bistand

Frydenborg som skal tiltre jobben før året er omme, vil bruke den første tida på å gjøre opp status som han selv uttrykker.

– Jeg har vært borte fra regionen i drøyt 10 år, og svært mye har skjedd på den tida. Det vil også skje mye spennende i distriktet i tida som kommer og det har jeg lyst å være med på, sier Frydenborg. Han har jobbet fem år i Kirkens Nødhjelp som prosjektleder og rådgiver, og snart åtte år med nødhjelp og bistand.

– Denne bakgrunnen vil sikkert bli behørig påpekt i passende anledninger, kommenterer han leende.

Frydenborg mener den aller største utfordringen regionen har er å tiltrekke seg unge tilflyttere.

– Etter min mening handler det ikke ensidig om å skaffe arbeidsplasser til disse. Det er mer sammensatt bilde enn som så. Det handler om hvilket liv unge i dag vil leve, alt fra boforhold, fritidstilbud og selvfølgelig arbeid, men ikke det alene. Regionen må være attraktiv for unge livsstiltilflyttere, og da konkurrerer vi i denne regionen på linje med alle andre distriktkommuner og tettsteder, om akkurat de samme folka. Ikke bare de som er fra regionen. Hva kan denne regionen tilby som ikke andre kan? Det er det som blir viktig å fokusere på, og da må det offentlige, næringsliv og frivillighet samarbeide, sier Frydenborg.

Organisering og samarbeid

Formannskapene i Tynset og Røros og ordførerne i de øvrige kommunene i Fjellregionen utgjør styringsgruppa for prosjektet. Frydenborg har prosjektledelsen sammen med regionrådgiver Rune Jørgensen og er ansvarlig for koordineringen og framdrift. Prosjektet skal også koordineres med andre utviklingsprosjekter, tiltak og samarbeidspartnere i Fjellregionen. Samarbeidspartnere vil være Rørosmat SA med sine over 30 medlemmer og andre produsenter, Lokalmat Tolga, Mandelpotetfestivalen i Alvdal, Skinkedestinasjonen Tynset, Destinasjon Røros, regionens tre videregående skoler, Seterlandet, regionale næringssejere og Rørosregionen næringshage. Forsknings- og utviklingsmiljøer som SINTEF, Kunnskapsparken Hedmark, industrimiljøer, lokale bedrifter og organisasjoner innen landbruk vil også være aktuelle samarbeidspartnere. Prosjektet er over en treårsperiode budsjettert til cirka 8 millioner kroner og finansieres gjennom Kommunal- og utviklingsdepartementets Utviklingsprogram for byregioner, Sør-Trøndelag og Hedmark fylkeskommuner og gjennom egeninnsats fra kommuner regionråd, næringsliv og organisasjoner.

Europeisk mobilitetsuke 2015

Tynset kommune deltok også i år i Europeisk mobilitetsuke 2015. Årets tema var «Velg rett reisemiks», som er en oppfordring til kommunens innbyggere om forsøke å reise mest mulig uten bil, der det er mulig!

Tynset kommune valgte i år å sette fokus på at barn kan sykle til skolen, og delte ut sykkelbjeller til årets femteklassinger ved Tynset barneskole som nå har lov til å sykle til skolen.

Gjennom den Europeiske mobilitetsuka skal en også vise til et langsiktig tiltak der en legger til rette for fotgjengere. I Tynset valgte vi ut den nye gang- og sykkelvegen langs FV30 fra Røroskrysset til Mellomriksvegen som et tiltak der vi er med på å legge til rette for at myke trafikanter kan ferdes tryggere langs veien.

Hvordan kan vi velge en god reisemiks?

Å kjøre bil er praktisk, og lettvinnt, og har for mange blitt en vane. Det er fort gjort å hive seg i bilen og kjøre til jobb, til butikken eller til trening. Men, må bilen være med hver gang? Kanskje kan du sykle til stasjonen? Eller bussholdeplassen? Mye negativ fokus på tog og buss må ikke overskygge at vi har et av de beste regionale togtilbudene med Rørosbanen, og et visst busstilbud som flere kan benytte om en viser litt fleksibilitet! Kan du gå til butikken og ta bussen hjem igjen? Eller sette igjen bilen i barnehagen og jogge til jobb?

Ringbuss

Tynset har egen ringbuss med avganger hver annen time! Sleng deg på! Det kan være utfordrende å bryte opp en vane, men grepene kan likevel være svært enkle. Da velger du deg miljøet, framtida og helsa di! Som arbeidsgiver kan du være med på å legge til rette for fleksible løsninger som prioriter de ansattes helse, og bidrar til mindre lokaltrafikk.

Vi oppfordrer alle til å sykle, gå eller reise kollektivt. Særlig oppfordres alle bedriftsledere til å ta ansvar for å tenke løsningsorientert for sine ansatte. På den måten reduserer vi trafikkfarlige situasjoner på skoleveien, forurensing, støy, og vi er mer fysisk aktive med alle gevinster det gir helsa vår. Lykke til!

Rekorddeltakelse på sommerles

I sommer har vi for tiende år på rad arrangert leseaksjonen "Sommerles" på Tynset bibliotek. I år valgte vi å bli "digitale" ved å delta på sommerles.no. Det har vært en kjempesuksess! Lesekampanjen er for barn fra 0 til 13 år.

Stor aktivitet

Rekordmange sommerlesere i Tynset har deltatt. 303 barn har lest 3 359 bøker til sammen! Totalt 394 159 sider. Vi har delt ut over nesten 400 dogtags som premiering underveis, etter hvor mange sider som er lest. Det har vært stor aktivitet på biblioteket i sommer og vi har absolutt merket at kampanjen har vært populær gjennom økt utlån og stort besøk.

Oppstarten

Til vårt 10-årsjubileum hadde vi valgt Bjørn Rørvik som årets sommerlesforfatter. Lesekampanjen startet med at han møtte ca 120 elever fra 3.-5. trinn. Den populære forfatteren er fantastisk morsom å høre på, og skapte allerede i oppstarten stor begeistring blant mange unge lesere.

Avslutningsfesten

Sommerles ble avsluttet med at alle sommerlesere ble invitert til fest tirsdag 15. september. Der feiret vi alle leserne med show med tryllekunstneren Davido. Det var også trekning av bokpremier, og i år var det utdanningssjef Bent Kvisle og leseveileder Astrid Lunde som delte ut bokpremiene. Rundt 350 barn og voksne deltok på festen i en fullsatt Storsal. Det er vanlig at barn kan ha en tilbakegang i leseprogresjonen sin når det er sommerferie. Vi håper og tror at Sommerles bidrar til å holde lesingen og lesegledden ved like også over sommeren.

Vi gleder oss til neste år! Velkommen tilbake til sommerles 2016!

EKSKLUSIV ISMUSIKK

INNLEDET AV KLIMAFOREDRAG

Kulturhuset lørdag 24. oktober kl 16.00:
Terje Isungset – «Ice Music» – markerer 15 års jubileum

Det er 15 år siden Terje Isungset, en av Norges fremste perkusjonister, begynte å eksperimentere med lyden av is. Ice music har nå blitt et kjent begrep i verdenssammenheng gjennom turneer, plater, intervjuer, filmer og diverse tv-program. Femten år senere er han fortsatt verdens eneste profesjonelle utøver av ismusikk, og i år lanserte Isungsets sin sjuende CD.

Kerim Hestnes Nisancioglu, innleder kvelden med et 40 minutters foredrag. Han er professor og klimaforsker ved UiB og Bjerknessenteret i Bergen, med fokus på utviklingen av isen i nordområdene og særlig Grønlandsisen. Han er en av våre fremste eksperter på Grønlandsisen, ismelting og klimaendringer i fortid, nåtid og fremtid.

I foredraget vil Kerim snakke om historien til Grønlandsisen, hvor gammel den er og hvordan den har endret seg over tid. Han vil også se på hvordan klimaendringene har påvirket isen, og hva vi forventer vil skje i fremtiden.

Terje Isungset vil snakke om miljøproblematikken som inspirasjonskilde til musikk og kunst, samt vise og fortelle litt om hvordan en lager is instrumenter og ideene bak dette. Etter foredragene blir det en times konsert.

Konserten presenterer en del musikk fra den nye plata og noe fra "Winter songs". Det hele har en tydelig visuell ramme med lys og videoprojeksjon. Dette er en spesialproduksjon for kulturhus i Norge.

På scenen finner vi Lena Nymark og Terje Isungset i samspill med en istekniker som bringer alle instrumenta til og fra scenen for at de ikke skal smelte i løpet av konserten. Det hele settes i perspektiv ved å ta i bruk visuelt design, og tar publikum med inn i isens visuelle verden.

Når da lyddesigner bruker surroundlyd blir publikum omsluttet av isens verden – og det uten å fryse! Konserten spilles nemlig i normal innnetemperatur. Vi kjenner ikke til noen andre i verden som jobber med ismusikk på denne måten, så dette er en unik mulighet for publikum.

Myldredagen kommet for å bli

Årets myldredag for lag, foreninger, aktiviteter og arrangementer under Tynsetmartnan ble en suksess. 35 ulike lag og foreninger fordelt på 24 stands sto for spontankonsserter, demonstrerte laserskyting, modellflyving og mange andre aktiviteter.

– Dette ble en felles møtearena på tvers av type aktiviteter og organisering. Det ble også en flott arena for å orientere seg i landskapet av lag og foreninger i regionen, sier Eli Riset i Tynset Arrangement SA, som sto som arrangør sammen med Tynset kommune og Tynset Næringsforening. Det ble fort enighet om at Myldredagen er kommet for å bli. Om en slik dag videre vil bli tilknyttet Tynsetmartnan eller om den vil stå på egne ben, har vi ikke tatt stilling til ennå, sier Riset, som

konkluderer med at oppslutningen gikk over all forventning.

– Dette ble et flott, samlet utstillingsvindu for regionale lag og foreninger for å vise seg frem og verve nye medlemmer. De starter opp aktiviteter for fullt i begynnelsen av september, så tidspunktet er ideelt for å arrangere en slik dag. Her ble det også lagt grunnlag for videre samarbeid mellom flere aktører som fant hverandre gjennom dette arrangementet.

Mulighetenes Tynset

Tynset Arrangement SA ble stiftet i juni i år, med Tynset kommune og Tynset Næringsforening som partnere. Selskapet skal være en sparringpartner og tjenesteleverandør til organisasjonslivet og arrangører av festivaler, og aktiviteter. Daglig leder er Eli Riset.

19. oktober inviteres næringsliv og næringsaktører i Tynset til et møte for å få inspirasjon og kunnskap om hvordan få økonomi i arrangementer.

– Vi har invitert Lillian Sandes, som har vært sekretær i Røros Handelstandsforening og Rørosmartnan i mange år, til å si noe om hva som er gjort på Røros. Fra Skagstind kommer kviknedølen og daglig leder Morten Guldvik for å se oss litt utenfra. Skagstind er et konsultantselskap som bistår arrangører med utvikling av kommersielle produkter. Selskapet har vært med å utvikle arrangementer som Rørosmartnan, Dyrsku'n i Seljord, Oslo Jazzfestival og andre små og store festivaler, forteller Riset.

Bokbad

i Tynset bibliotek

Torsdag 8. oktober kl. 19.00

Olav Viksmo Slettan: EKTE HELTER – NÅR LIV STÅR PÅ SPILL

Den folkekjære tolgingen og NRK-profilen Olav Viksmo Slettan og den prisbelønte fotografen Nathan W. Lediard har reist Norge rundt og vært på vakt med dem som står i fremste rekke når alarmen går. De har vært med på keisersnitt, slukket branner og søkt etter savnede til sjøs.

I et bildeforedrag presenterer Viksmo Slettan arbeidet med boka og intervjuer to helter som er omtalt i boka, nemlig jordmor Marian Eggen på Tynset og ambulansarbeider Margrete Aaen som jobber ved St. Olavs hospital. Forfatteren vil også intervjuer Knut-Olav Torkildsen fra brannvesenet. Denne kvelden får vi møte lokale hverdagshelter og en forfatter som byr på seg selv!

Torsdag 29. oktober kl. 19.00

Kari Nygaard: DET FROSTEN TOK

Bokbader: Marie Lorentzen

Forfatteren Kari Nygaard, som har vokst opp på Tynset, forteller fra sin historiske roman om den tragiske hendelsen ved Dalbusjøen i fjelltraktene rundt Dalsbygda i 1811. Med uår under Napoleonskrigene som bakteppe, brakte fjellbønder og samer sammen i kampen for å overleve. Det fortelles at bøndene stjal og slaktet ned 392 reinsdyr.

Marie Kristine Lorentzen, som selv vokste opp som sørsame i Engerdal, vil bokbade forfatteren. Marja Helena Fjellheim Mortensson setter stemningen med sin sørsamiske musikk. Marja er en musiker fra Engerdal, som bruker sørsamisk joik i sin musikk. Hun mottok bla Hedmark fylkeskommunes kulturpris for 2014.

Stor undersøkelse blant eiere av fritidsboliger i regionen

Hvor mye bidrar egentlig hytteeierne til verdiskaping i regionen? Det ønsker kommunene nå å få et svar på, og derfor har det pågått og pågår en stor hytteundersøkelse i åtte kommuner.

Røros vokser som et handelssenter i regionen, mens handelen i de andre kommunene i regionen har holdt seg stabil over tid. Mye av forklaringen for veksten blir gitt i at Røros har klart å utnytte hyttemarkedet til egen fordel, mens dette i stor grad er et utnyttet potensiale i flere av de andre kommunene. Med hele 11.755 hytter totalt, hvor Røros har flest med 3.228 hytter, bidrar disse til mye verdiskaping i fjellregionen. Men hvor mye og hvordan?

Nettbasert undersøkelse

Åtte kommuner i Fjellregionen har gjennomført, eller skal i nær framtid, gjennomføre en ny hytteundersøkelse. Her ønskes det å få kunnskap om hvordan det oppleves å ha fritidsbolig i den enkelte kommune. I løpet av siste halvdel av september har utenbygds eiere av fritidsbolig mottatt brev med anmodning om å delta i undersøkelsen som gjelder spørsmål om regulering av arealer, infrastruktur, beredskap samt tilbud og aktiviteter hytteeierne bruker og som det ønskes synspunkter på. Undersøkelsene er blitt sendt ut av hver enkelt kommune til litt ulike tidspunkter.

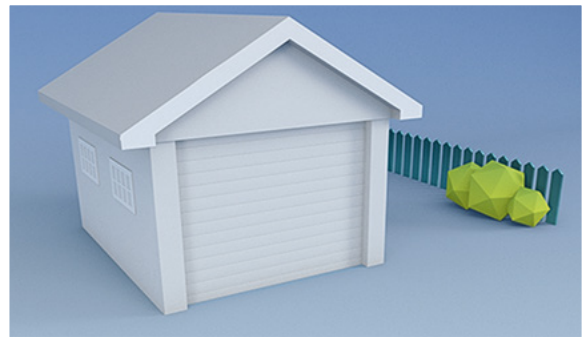
– I Tynset vil hytteeierne få invitasjonen til å delta i spørreundersøkelsen i løpet av uke 41, rundt 5. oktober. Undersøkelsen er nettbasert, og i november får kommunene resultatene fra undersøkelsen, forteller næringskonsulent Bern Robert Hanssen.

Skal bidra til bedre tilbud

Formålet med undersøkelsen er å skaffe kunnskap og grunnlag for valg og beslutninger som berører deg som deltidsbeboer i bygda. Undersøkelsen gjelder blant annet saker knyttet til regulering av arealer, infrastruktur, beredskap samt tilbud og aktiviteter du bruker eller har synspunkter om. Vi vil forbedre kontakten mellom hytteeiere og kommunene. Kommunen ønsker å vite hva hyttefolket er fornøyd og ikke fornøyd med. Svarene vil bidra til eiere og brukere får et enda bedre opphold i bygda!

Å få vite mer om hytteeieres ønsker og behov vil også gi grunnlag for å forbedre næringslivets tilbud til fritidsboligeiere og brukere. Våren hytteundersøkelse i Oppdal kommune viste at hytteeierne bruker 99.461 kroner i snitt i året. Selve investeringen i fritidsboligen er ikke med i dette tallet.

I Fjellregionen har Røros flest hytter med 3.228. I Nord-Østerdal har Rendalen flest med 2.563. Deretter kommer Tynset (1.828), Holtålen (1.101), Os (1.075), Alvdal (739), Tolga (701) og Folldal (520).

Har du tenkt å bygge?

Nye bestemmelser i plan- og bygningsloven fra 1. juli

Du kan nå blant annet sette opp en garasje på inntil 50 m² eller et tilbygg på 15 m² uten at du trenger å be om tillatelse fra kommunen først. Dette under forutsetning av at bygningen eller tilbygget ikke skal benyttes til varig opphold. Det er viktig å merke seg at utvidelse av eller bygging av nytt beboelsesareal fortsatt er søknadspliktig.

Forenklingen av reglene gir deg mer frihet til å bygge, men du får også mer ansvar. Du må sjøl sørge for at det du ønsker å bygge er i tråd med lovverket. Bygningen skal følge de krav og bestemmelser som loven og tilhørende regler fastsetter.

Du må også sjøl undersøke om det er planbestemmelser som gir regler om bebyggelse på din eiendom. Sjøl om bygget i utgangspunktet ikke er søknadspliktig, kan gjeldende kommune- eller reguleringsplan ha bestemmelser som gjør at det likevel må søkes om tillatelse. Dette kan for eksempel være bestemmelser om byggegrense mot nabo, eller hva som er tillatt byggeformål.

Du har også sjøl ansvar for å undersøke om det er særlige forhold på eiendommen som du må ta hensyn til, for eksempel om det finnes rør og kabler i grunnen. Og du har ansvar for å klarlegge eventuelle privatrettslige forhold knyttet til eiendommen som berøres av byggingen. Dette kan for eksempel være at andre har ferdselsrett over din eiendom eller har andre rettigheter på eiendommen.

I tillegg til plan- og bygningsloven med underliggende bestemmelser må du blant annet også forholde deg til nabolovens bestemmelser. De privatrettslige forholdene er uansett den som bygger sitt eget ansvar.

Du finner mer informasjon på kommunens hjemmeside under linken bygg og eiendom. Er du fortsatt i tvil så må du gjerne ta kontakt med oss på enhet for plan, bygg og geodata.

På vedtakskontoret møter du Kenneth Lindberg og Hege Mærk.
Foto: Ingrid Eide / Ingrafo

Tynset har fått eget vedtakskontor

Formålet er å få en mer effektiv saksbehandling i samsvar med lovverk og individuelle vurderinger. I tillegg vil det sikre større kontinuitet og enhetlig behandling av søknader. Det skjer en betydelig omstrukturering av helse- og omsorgsavdelingen i Tynset. Kommunestyrets vedtak om å opprette en enhet for saksbehandling, er et ledd i denne. Bemanningen er på 1,5 årsverk, fordelt på en 100% sykepleier, og en 50% ergoterapeut. Enheten er direkte underlagt Helse- og omsorgssjef Evy-Aina Røe. I tillegg er ressursen for systemkoordinator for individuell plan lagt til vedtakskontoret, og inngår i fagteamet. Vedtakskontoret skal overta saksbehandling for:

- Rus- og psykiatritjenester
- Støttekontakt
- Dagsenter
- Trygghetsalarm
- Hjemmesykepleie
- Praktisk bistand - hjemmehjelp
- Praktisk bistand - opplæring
- Institusjonsplass
- Avlastning
- Brukerstyrt personlig assistanse
- Omsorgslønn
- Hverdagsrehabilitering

Vedtakskontoret skal behandle søknader i samråd med avdelingene og fatte vedtak på gjeldende tjenester i Helse- og omsorgstjenesten. Søknader leveres Servicetorget eller vedtakskontoret. Besøksstid for publikum vil være mandag og onsdag fra kl. 12.00-15.00. Det kan gjøres individuelle avtaler utover disse tidspunktene.

Nå går Ringbussen - ta den, du også!

I juninummeret av magasinet skrev vi om en planlagt Ringbuss i Tynset sentrum. Fra 17. august ble dette en realitet, og Ringbussen gjør det mulig å komme seg rundt i sentrum uten bruk av egen bil og gjør det enklere å komme seg til og fra butikken, frisøren eller andre ærender for eldre. Barn og unge kan trygt ta bussen i stedet for å bli kjørt til trening.

Det er Hedmark Trafikk som har ansvaret for bussruta, og Trønderbilene har ansvaret for selve transporten som vil bli utført med 16 seters minibuss. På ukedager kjører ringbussen sju ganger i døgnet. Første tur er klokka ni om morgenen, og det er avganger også 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.00 og 21.00. På lørdager går bussen to ganger, klokka 11.00 og klokka 13.00. Ringbussen går ikke på søndager. For ordens skyld: Alle avganger går fra Tynset bussterminal.

Dette er ringbussens rute:

- Fra bussterminalen i Tynset sentrum, kjører den til Tynset trafikkstasjon i Kjæreng og Øvre Brekkvei, fanger opp det nye boligfeltet Kvennstøa og tilbake til bussterminalen i sentrum.
- Videre går ruta til Domus, Neby, Vidsyn og ned igjen til Motrøskrysset. Der svinger bussen nordover på RV3 og etter hvert inn på bygdavegen og mot Tynset igjen.
- Bussen kjører forbi Fløttgjelta, Nygårdshaug og Jordet, før den svinger av ved Østigårdsgardene bortover Tynset-bygda, ned mellomriksvegen og ut på FV30. Så går ferden tilbake mot Røroskrysset, Domus og bussterminalen.
- Deretter går turen til Haverslia, hvor bussen kjører inn øverste avkjøring, snur oppe i Skrenten, og kjører tilbake til sentrum. Den nedre delen av Haverslia blir ikke dekket opp da bussen må snu ved Skrenten, fordi det ikke er gjennomkjøring.
- Bussrunden fortsetter til Lillebekkmoen, Idrettvegen, Holmengata og Litun, Skogvegen, Arnemovegen og skolene, før den returnerer til bussterminalen.
- Turen varer i nøyaktig 57 minutter.

På- og avstigningspunkter:

Kvennstøa, Vidsyn, Haverslia, Lillebekkmoen, Tynset trafikkstasjon, Tynset-skolene, Tynset sykehus, Vidsyn idrettsanlegg, Nytrømoen idrettsanlegg, Tjønnsenteret og Haverslia skistadion.

Den nye Ordførers side

Foto : Ingrid Eide / Ingrafo

”Dette har jeg ikke gjort før - så dette kan jeg helt sikkert ... !”

Spenningen er endelig utløst og kommunevalget 2015 er historie. Jeg har etter hvert landet og sitter i startgropa, klar for å ta fatt på en svært spennende jobb.

Jeg må benytte anledningen til å takke alle for den tilliten som Senterpartiet og jeg som ordfører kandidat ble vist ved valget. Jeg går til oppgaven med skrekkblandet fryd, og sier som Pippi Langstrømpe: ”Dette har jeg ikke gjort før, så det kan jeg helt sikkert!” Jeg er fullt innforstått med at dette er en krevende jobb. Jeg lover å gjøre mitt beste for å lytte til dere innbyggere, lage gode arenaer for diskusjon, være en god arbeidsgiver, jobbe mot et mål om flere arbeidsplasser og flere Tynsetinger, samt generelt optimalisere tilfredsheten blant Tynsets innbyggere.

Vi har alle den siste tiden sett utallige TV-bilder av flyktninger, som er desperate etter å komme seg til trygge omgivelser i Europa. De setter eget og andres liv i fare, fordi de ikke lenger ser noen fremtid i eget land. Dette minner meg på hvor heldig jeg har vært, som ble født som nordmann og fikk en trygg og god oppvekst i Rendalens skoger.

Jeg fikk skolegang og utdanning. Jeg har gjennom 19 år fått oppleve gleden ved å være mor. Jeg har vært så heldig at jeg har tjent penger til å kunne spise meg stappmett hver eneste dag, samtidig som jeg hatt en svært givende jobb i over 20 år. Dette er momenter vi i vår hverdag ofte tar for gitt, men det er slettes ingen selvfølge. Sett i et slikt lys har vi det ufattelig godt på Tynset!

Det skal også være målet fremover. For å få det til tenker jeg at vi sammen må fortsette den gode utviklingen av Tynset. Selv om vi har det bra, kan en kommune aldri stå i ro eller hvile på sine laurbær. En kommune vil alltid være i endring, og på vei i en eller annen retning. Og kursen bør peke opp og frem, det tror jeg de fleste er enige om. Så vil det alltid være uenighet om hva som skal til for å komme dit, og hvor mye penger som skal brukes for å nå dit. Dette er politikk. Vi som folkevalgte i en kommune må til enhver tid ta ansvaret for å få best mulig

tjenester ut til flest mulig av våre innbyggere. Vi må tenke helhet slik at forfordeling av noen, ikke fører til at det i neste runde går ut over noen andre. Dette er en krevende øvelse, og det er rom for mange feilskjær.

”Tynset for alle” er visjonen i vår nye kommuneplan. Med det ønsker vi blant annet at Tynset skal være et trygt og godt sted å bo for alle som ønsker det, uavhengig av hudfarge, begavelse, interesser eller bosted innad i kommunen. Det nytter ikke å sette by opp mot land, skole opp mot eldreomsorg osv. Alt og alle er like viktig, og vi må strebe etter å få mest mulig kvalitet og tilfredshet ut av den pengebeholdningen vi til enhver tid har. Vi trenger et levende regionsenter, med et mangfold av arbeidsplasser. Vi trenger landbruket, og vi trenger bolyst både i bygd og by. Et aktivt landbruk og levende bygder genererer blant annet handel og arbeidsplasser i sentrum. Mens regionsenteret bidrar til viktige arbeidsplasser, møteplasser og et bredt utvalg av kultur og idrettstilbud for å nevne noe. Dette er viktig for livskvaliteten til alle regionenes nåværende og fremtidige innbyggere.

Jeg håper å få til et godt samarbeid med mange av dere, slik at vi i lag kan arbeide til beste for samfunnet i hele Tynset og fjellregionen!

Ønsker dere alle en god og fargerik høst!

*Med vennlig hilsen
ordfører Merete Myhre Moen*

Politiske møter

August - oktober 2015

- 15.10. 09:00 Formannskapet
Politikerdag/-opplæring
- 29.10. 09:00 Kommunestyret
Politikerdag/budsjettkonf.
- 12.11. 09:00 Formannskapet
- 24.11. 18:00 Kommunestyret
- 26.11. 09:00 Formannskapet
Budsjettarbeid
- 03.12. 09:00 Formannskapet
Politikerdag/-opplæring
- 10.12. 09:00 Kommunestyret
Budsjettbehandling

Se ajourført kalender på
www.tynset.kommune.no

TV-aksjonen 2015 - Vi skal vokte regnskogen!

Årets TV-aksjon 18. oktober går til Regnskogfondet. Regnskogfondets arbeid viser seg å fungere. Der urbefolkningen har fått rettighetene til sitt eget land-område, der står skogen. Derfor jobber regnskogfondet tett med menneskene som bor i regnskogen, ved å tilby rettighetsopplæring, advokatbistand, utvikle alternative inntektskilder og hjelpe til med skogovervåking.

260 millioner mennesker har regnskogen som sitt hjem i Brasil, Peru, Indonesia, Papua Ny-Guinea og DR Kongo. Hvert år ødelegges et regnskogområde på størrelse med Danmark. Hvis ikke ødeleggelsene stanses, vil millioner av mennesker miste livsgrunnlaget sitt. Resultatet kan bli en humanitær katastrofe der mennesker som bor og lever godt i regnskogen i dag, vil bli tvunget på flukt.

Dessuten har regnskogen en særdeles viktig egenskap ved at den binder store mengder CO₂, og den bidrar til biologisk mangfold. Sett i et klimaperspektiv er regnskogen en enormt viktig bidragsyter ved at den verner om vårt klima og vår natur.

Verdens regnskog er under et voldsomt press og hvert minutt forsvinner regnskogsområder - for alltid. Regnskogen forsyner verden med mat, vann, medisiner og bidrar til å redde klodens klima. Fortsatt er halvparten av regnskogen igjen. Den må vi ta vare på den, både av hensyn til dem som lever og bor i regnskogen og for våre barn og barnebarns skyld.

Jeg anbefaler derfor alle Tynsets innbyggere - om enn bare i et øyeblikk, å rette blikket mot den store mengden av mennesker som i dag er på flukt fra sine hjem på grunn av sult, nød og krig. Det siste vi ønsker er å drive enda flere mennesker på flukt.

Derfor håper vi at givergleden hos tynsetingene er stor. Og jeg oppfordrer alle om å ta godt i mot bøssebærerne søndag den 18. oktober! Alle bidrag, store som små er like kjærkomne. På forhånd takk til dere alle!

Med vennlig hilsen

Merete Myhre Moen

Leder av TV-aksjonen i Tynset Kommune

VI SKAL VOKTE REGNSKOGEN

Regnskogen er avgjørende for klodens klima, for vår felles framtid og for 260 millioner mennesker som har regnskogen som sitt hjem.

BLI BØSSEBÆRER FOR
TV-AKSJONEN NRK
18. OKTOBER

RING 02025
SEND SMS: TVA TIL 2080
BLIMED.NO

18. OKTOBER 2015
R | Regnskogfondet
TV-AKSJONEN NRK

Kommunereformen

- hvordan skal kommunekartet i Fjellregionen bli?

Tynset kommune må gjøre vedtak om kommunestruktur innen 1. juli 2016. Høsten 2016 skal Fylkesmannen vurdere og anbefale framtidig kommunestruktur i Hedmark. Her er det forutsatt at det skal legges vekt på helheten i regionen og fylket og de vedtak som er gjort i kommunene.

Tekst: Arild Einar Trøen
Illustrasjon: Ingrafo

Gjennomføring av kommunereformen er komplisert, omstridt - og det er lite som tyder på at det noen gang vil bli full enighet om behovet for sammenslåing, eller eventuelt hvordan det skal gjennomføres. Hvilket syn man har på kommunereformen avhenger i stor grad av ståsted, følelser og perspektiv. Både for politikere, innbyggere og administrasjon er dette den mest spennende invitasjonen kommune-Norge, den enkelte kommune, regioner og dens innbyggere noen gang har fått.

Om man vil se dette i et litt videre perspektiv enn kun endring av at dagens kommunekart, kan dette bli en spennende og givende reise. Man må vurdere om dagens kommunestruktur løser framtidens utfordringer. Man må vurdere og tenke gjennom hva man vil ha og hvordan vil vi ha det dersom vi skal bygge noe nytt sammen. Uansett hva resultatet skulle bli vil dette kunne løfte, engasjere og skape en debatt det vil kunne komme mye bra ut av.

Fjellregionen har gjennom regionrådet utarbeidet et omfattende faktagrunnlag, og det vil være naturlig at dette benyttes som grunnlag for videre utredninger.

Det kan se ut til at en ny kommune bestående av samtlige av dagens kommuner i Fjellregionen neppe er helt realistisk. Dette fordi det vil medføre en grensejustering mellom to fylker, det er to regionsentre og med avstandsproblematikk. Det mest nærliggende for Tynset synes å være å utrede et alternativ som omfatter kommunene i Nord-Østerdal.

I fylkesmannens krav til utredninger skal man altså før første juli i 2016 ha utredet og valgt mellom minimum to alternativer:

0-alternativet

En beskrivelse og utredning av 0-alternativet, dagens kommuneinndeling vil kreve langt mer enn å si at man fortsetter som i dag. Det må vurderes i forhold til å evaluere dagens interkommunale samarbeid og ikke minst vurdere hva man ytterligere må og kan bli pålagt å samarbeide om. Hver enkelt kommune må vurdere konsekvensen av eventuelt å kunne bli stående igjen alene. Det er ingen selvfølge at det blir enkelt å få til samarbeid med en eventuell ny større kommune som dannes blant annet fordi man ønsker færre interkommunale samarbeid. I den fasen man nå går inn i blir det helt sentralt å tydeliggjøre hva man vil. Det er stor forskjell på å gå inn i dette arbeidet med en holdning om at vi kan bli slått sammen, eller om vi aktivt vil bygge noe sammen.

Nord-Østerdal-alternativet

Dette alternativet faller naturlig ut fra en sterk felles kultur og samhörighet, samt omfattende og en lang rekke med både formelle og uformelle samarbeid pr i dag. Selv om dette eventuelt ville blitt en stor kommune rent geografisk og sikkert med behov og vurderinger knyttet mot grensejusteringer i enkeltkommuner, oppveier ikke dette den naturlige tilhørighetene og fellesskapet man har.

Kommunestyret vedtok i sitt møte i august at de to alternativene utredninger gjennomføres i Fjellregionen, og at rådmannen så snart som mulig skal utarbeide forslag til framdriftsplan. Rådmannen involverer formannskapet i dette arbeidet.

For den som ønsker å lese mer:

<http://www.tynset.kommune.no/file=42574>

Felles utredning for kommunene i Fjellregionen

Et flertall av kommunene i Fjellregionen har større tro på utvidet samarbeid mellom kommunene enn sammenslåing av kommuner.

Tekst: Fjellregionrådet og Ingrid Eide

Det viser resultatet etter en spørreundersøkelse blant sju kommuner. Undersøkelsen ble gjort i regi av Regionrådet i vår. Et flertall i Stortinget sluttet seg i juni 2014 til gjennomføring av en kommunereform.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet nedsatte et ekspertutvalg som på fritt faglig grunnlag skulle foreslå kriterier som har betydning for oppgaveløsningen i kommunene. Kriteriene ivaretar samfunnsmessige hensyn som strekker seg ut over den enkelte kommunegrense, og anbefales som grunnlag for å vurdere kommunenes oppgaveløsning i dag og for å vurdere en framtidig kommunestruktur.

Kommunene i Fjellregionen vedtok å gjennomgå en felles utredning som skal bidra til å gi et best mulig felles faktagrunnlag for beslutninger om kommunestrukturen i kommunene. Kriteriene utvalget foreslo var følgende:

- Tilstrekkelig kapasitet
- Relevant kompetanse
- Tilstrekkelig distanse
- Effektiv tjenesteproduksjon
- Økonomisk soliditet
- Valgfrihet
- Funksjonelle samfunnsutviklerområder
- Høy politisk deltakelse
- Lokal politisk styring
- Lokal identitet

Kriteriene angir hva som skal til for at en kommune på en god måte skal kunne ivareta sine fire roller og oppgaveløsningen knyttet til disse. Kommunens fire roller er: tjenesteyter, myndighetsutøver, samfunns-utvikler og demokratisk arena. Når kommunene skal ta stilling til om de ønsker å bestå som i dag eller slå seg sammen med en eller flere nabokommuner, vil det være nødvendig å vurdere flere andre forhold enn de som er nevnt over.

Kommunenes egenvurdering av situasjonen forhold til ekspertutvalgets 10 kriterier for en ny kommunestruktur

Regionrådet for Fjellregionen utarbeidet en spørreundersøkelse med utgangspunkt i de ti kriteriene hvor ledergruppene og kommunestyrene ble bedt om å gi sin vurdering av hvordan de opplever sin kommune i forhold til hvert av kriteriene. Spørsmål knyttet til ulike framtidsscenarioer, ble også gitt. Rapporten basert på undersøkelsen kan lese i sin helhet på *www.fjellregionen.no/file=7063*. Vi gjengir her en kortversjon av rapporten og resultatene av spørreundersøkelsen. Alle kriterier er ikke kommentert her på grunn av plassmangel.

De fleste av kommunene mener de har tilstrekkelig kapasitet til å løse dagens oppgaver, men det er flere områder hvor kommunene ønsker seg mer kapasitet. Blant disse områdene finner vi helse og omsorg, regulerings-tannlege og logoped. Andre områder som kom fram her var skole og vedlikehold av bygninger.

Ledergruppene og politikerne vurderer det noe ulikt om hvorvidt disse oppgavene hadde blitt løst bedre i en sammenslåing med en eller flere nabokommuner. I Tynset og Røros er det et flertall for dette, mens det i Rendalen og Folldal er et sterkt negativt flertall. I de øvrige kommunene er dette delt. Både politikere og ledergruppa er jevnt over positive til at oppgavene vil kunne løses bedre med et utvidet samarbeid med en eller flere nabokommuner. Samtidig er det flere som påpeker at kommunene allerede har et samarbeid på flere områder, som fungerer godt.

De fleste i alle kommunene mener at de har tilstrekkelig kompetanse til å løse dagens oppgaver, selv om bildet er noe mer nyansert blant medlemmene i ledergruppene enn hos politikerne. Samtidig er det et flertall i alle kommunene som mener at tilgangen på kompetanse hadde vært bedre gjennom et samarbeid med en eller flere nabokommuner. Ledergruppe i Røros kommune var overveldende positive til at tilgangen på kompetansen blir bedre i en større kommune.

Økt effektivitet gjennom samarbeid

Både ledergruppe og politikere i alle kommunene mener at kommunens tjenesteproduksjon ligger litt over snittet, men at det er rom for forbedring. Her avspeiler det seg store forskjeller mellom de ulike kommunene, og innad i kommunene mellom de ulike sektorene. Effektiviteten kan være stor i enkelte sektorer, mens det er mer å gå på i andre. Det er stor enighet om at kommunene i dag løser de lovpålagte oppgavene, men at man ikke har tilstrekkelig kapasitet til å løse oppgaver som ikke er lovpålagt.

Et overveldende flertall blant politikerne mente at ikke vil bli mer effektivitet gjennom en sammenslåing med en eller flere nabokommuner. Flertallet i ledergruppa i Tynset og Røros mente derimot at tjeneste-produksjonen vil bli mer effektiv i en sammenslått kommune. Langt flere mente at tjenesteproduksjonen vil bli mer effektiv gjennom et utvidet samarbeid med en eller flere nabokommuner.

Økonomisk soliditet

Spørsmålet om *økonomisk soliditet* varier i stor grad mellom kommunene, fra en svak økonomi i Røros, som er en ROBEK-kommune, til en solid økonomi i Rendalen. I de øvrige kommunene oppleves det at kommunene befinner seg et sted midt på skalaen. De langt fleste kommunene, med unntak av Røros mener at økonomien ikke vil bli mer solid verken gjennom en sammenslåing eller gjennom et samarbeid med andre kommuner.

Kommunen som samfunnsutvikler

Det er til dels stor variasjon innad i kommunene over hvordan man opplever kommunens rolle som samfunnsutvikler. Rendalen er den kommunen som er mest positiv til egen rolle som samfunnsutvikler. Dette gjelder både ledergruppe og politikere, men i størst grad politikere. Igjen så er det en tydelig tendens til at både ledergruppe og politikere er mer positive til mer samarbeid enn hva de er til sammenslåinger. Det er kun Røros kommune hvor det er et flertall som mener at kommunen vil styrke sin rolle som samfunnsutvikler gjennom en sammenslåing med en eller flere nabokommuner. I Folldal og Rendalen er det et tydelig negativt flertall, mens det er mer nyansert i de øvrige kommunene. På spørsmål om hvilke områder kommunen kan ta et større ansvar som samfunnsutvikler ble det pekt på næringsutvikling og tilrettelegging for boligtomter. Noen påpeker imidlertid at kommunen heller burde fokusere mer på lovpålagte oppgaver.

Mindre politisk engasjement ved storkommune

Generelt ser vi at den *politiske deltakelsen* i alle regionens kommuner opple-

ves å være midt på treet, men at engasjementet våkner og blir sterkt i enkeltsaker. Dette kommer tydelig fram på spørsmål om hvordan det politiske engasjementet kommer til uttrykk. Innbyggerne benytter seg av flere kanaler når de ønsker å nå fram til sine politikere når det gjelder saker som er viktige for dem.

Med unntak av ledergruppa i Røros kommune, er det ytterst få som mener at den politiske deltakelsen vil øke ved en sammenslåing med en eller flere nabokommuner. Det er flere som har presisert at de mener at den politiske deltakelsen vil bli dårligere. De fleste mener at kommunen har middels nødvendig politisk styring over de oppgavene kommunen løser både i interkommunale samarbeid, og på egenhånd. Politikerne virker å være mer positive til den politiske styringen enn hva ledergruppene er. Et mindretall mener at politikerne vil få bedre politisk styring gjennom en sammenslåing.

Oppsummert

- Nærhet og tilhørighet er blant de viktigste argumentene for de som er kritiske til kommunereformen.
- Et flertall blant kommunestyrerepresentantene og ledergruppene i de sju kommunene har større tro på utvidet samarbeid mellom kommunene enn sammenslåing av kommuner.
- Kun Røros som har flertall blant både i ledelsen og blant kommunestyrepolitikere FOR å slå sammen kommunen med en eller flere nabokommuner.
- Undersøkelsen viser en tendens som går igjen i flere kommuner, nemlig at flere i ledergruppa er positive til kommunesammenslåing enn politikerne. Eksempelvis i Os. I Folldal og Rendalen er det et stort flertall MOT kommunesammenslåing både blant ledergruppe og politikere.

Vi ser videre at jo dårligere utsiktene for regionen ser ut, jo flere er det som ser på både samarbeid og sammenslåing som veien å gå for best mulig oppgaveløsning. Svarene tyder på at det i Fjellregionen er en oppfatning blant lederne og politikerne om at kommunene løser sine oppgaver på en god måte i forhold til ekspertutvalgets 10 kriterier, både alene og i samarbeid med andre kommuner. Det kommer også fram at det er rom for ytterligere samarbeid mellom kommunene på flere områder. Det gjelder spesielt der hvor man kan hente stordriftsfordeler, større fagmiljø og spisskompetanse.

Fakta | Kommunereformens formål

Et flertall i Stortinget sluttet seg i juni 2014 til gjennomføring av en kommunereform. Regjeringens mål for kommunereformen er:

1. *Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne*
2. *Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling*
3. *Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner*
4. *Styrke demokratiet og gi større kommuner flere oppgaver*

Regjeringen planlegger å legge fram en samlet proposisjon til Stortinget om ny kommunestruktur våren 2017, og at nasjonale vedtak skal være fattet innen utgangen av året.

Fylkesmennene har i oppdrag å gi en anbefaling i løpet av 2016.

... det ligger på nettet

Hvor ofte har du ikke fått dette svaret når du trenger kontakt med offentlige organer eller når du søker informasjon?

Kanskje vet du for lite om data til å bruke PC og dette "nettet" som alle snakker om?

Pensjonistforbundet Hedmark tilbyr kurset **Praktisk bruk av internett på PC**, hvor du lærer å løse dagligdagse behov med PCen fra stuebordet.

De siste par årene har vi arrangert dette nett-kurset for flere hundre hedmarkinger. Kursene foregår lokalt, spredt rundt i hele fylket. Kurset tar alltid utgangspunkt i deltakernes startnivå. Hvert kurs har to eller flere instruktører slik at vi kan gi individuell veiledning underveis.

Vi samarbeider med din kommune som velvillig stiller kurslokale til disposisjon og bidrar med å spre informasjon om dette kurstilbudet.

Pensjonistforbundet Hedmark har ikke som formål å tjene penger på denne virksomheten og kan derfor holde en særdeles låg kursavgift. Kurset har en varighet på 20 timer fordelt på 5 dager. Hvert kurs har begrenset antall plasser. Så vær raskt ute med å melde deg på!

For mer informasjon, ring 908 46 352

Påmelding

Pensjonistforbundet Hedmark
Torggt. 71, 2317 Hamar

Du kan gjerne melde deg på via telefon 908 46 352 eller ved å sende epost til npfh@online.no

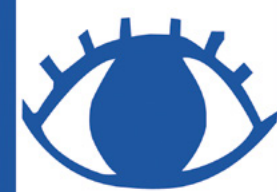
Pensjonistforbundet

B

NORGE P.P. PORTO BETALT

Returadresse: Tynset kommune, Servicetorget, Rådhuset, 2500 Tynset

Tynset Kino

Utvalgte høstfilmer

Fullstendig program finner du på www.tynsetkino.no

Doktor Proktors tidsbadekar

1 t 35 min. Komedi/Familiefilm. Norgespremiere: 16. oktober
Kjærlighetssyke Doktor Proktor har reist tilbake i tid i et desperat forsøk på å endre historien. Han vil stoppe bryllupet mellom sin elskede Juliette og den skrekkelige Claude Cliché, men blir fanget i tiden. Doktor Proktors tidsbadekar er en fargesprakende fortelling om de tre vennene Lise, Bulle og Doktor Proktor, som sammen gir alt for å redde både verdenshistorien og kjærligheten.

James Bond: Spectre

Action/Thriller. Norgespremiere: 30. september

James Bond: Spectre blir den 24 bondfilmen i rekken og Daniel Craigs fjerde i rollen som James Bond. I etterspillet av angrepet på MI6, gjør en kryptisk beskjed at agent 007 blir satt i konflikt med den kyniske organisasjonen som kaller seg Spectre.

Taxi Teheran

Lengde: 1 t 22 min. Komedi/Drama

Taxi Teheran er en varm satire som veksler mellom det kjærlige, det alvorlige og det humoristiske. Alvoret er balansert med en lett tone når Panahi selv tar rollen som drosjesjåfør i Teherans gater. Til byens hektiske summing kjører han gatelangs på leting etter den gode historien. Filmen fletter elegant sammen politikk, realisme og filmreferanser til et unikt helhetsbilde.

For tredje gang har Jafar Panahi trosset forbudet mot å lage film i Iran. Den utsmuglede filmen Taxi Teheran vant både Gullbjørnen og kritikerprisen under årets filmfestival i Berlin.

Se program med tider og priser på plakater, i kulturfolderen, i aviser og tynsetkino.no.
Billetsalg starter en time før forestilling. Telefon billettsalg: 62 48 52 59